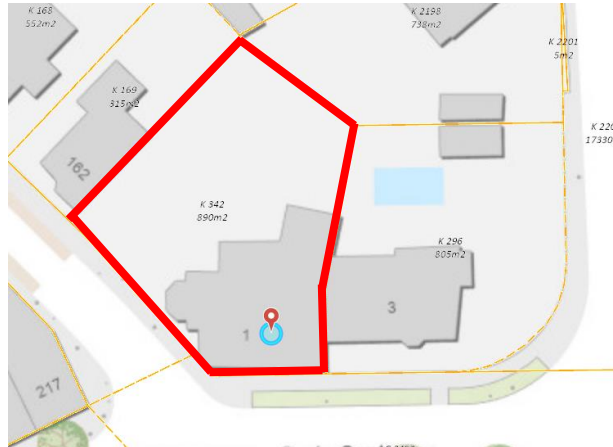

Basisgegevens

Naam: Maurickplein 1
Adres: Maurickplein 1
Postcode: 5261 BV
Plaats: Vught
Buurt: Centrum
Gemeente: Vught
Kadastraal: Gemeente Vught, K 342
Bouwjaar: 1909
Verbouwingen: 1968;
Architect: Onbekend

Geschiedenis

Het woonhuis Maurickplein 1 te Vught is gebouwd in 1909 in opdracht van dr. P.H. Hillen (geb. 8-11-1863 te Blerick – overl. 25-6-1943 te Vught). Petrus Henricus Hillen was huisarts van beroep en sinds 1889 als zodanig werkzaam in Vught. Hij gaf in 1909 opdracht tot de bouw van zijn nieuwe woonhuis met praktijkruimte aan het huidige Maurickplein. Kort voor de bouw van het huidige pand is de voormalige bebouwing ('Het oude klooster') gesloopt en was het perceel in bezit van gemeente Vught met als doel het als bouwgrond te verkopen. Van het perceel, toen kadastraal bekend onder sectie B 4066, werd een gedeelte ter grootte van 15 aren door de gemeente verkocht aan de heer Hillen voor de som van f 4.480,-. Het bouwterrein waarvan de heer Hillen een deel kocht stond toen bekend onder de naam 'het Oud Klooster'. In 1943 nam zijn zoon Felix Hillen (1900-1973) zijn intrek in het pand en volgde zijn vader op als gemeentearts. Felix Hillen zette zich tijdens de bezettingsjaren in voor de gevangenen in Kamp Vught en werd lid van het artsenvernet *Medisch Contact*. Na de oorlog is hij tevens lid van de Gemeenschap Oud Illegale Werkers Nederland, die hamert op zuiveringen onder de medici en de juiste behandeling van geïnterneerde foute Nederlanders en Duitsers in Kamp Vught. Daarnaast nam hij ook zitting in het Tribunaal dat zich boog over de berechting van collaborateurs en foute Nederlanders waar hij zich overigens vrij snel uit terugtrekt vanwege onvrede over de werkwijze van het tribunaal.

Links: Dr. P.H. Hillen, ongedateerd. Bron: BHIC, FOTOVU.0039. Rechts: Felix Hillen, ongedateerd. Bron: Vughts Museum / familiearchief Hillen.

Links: Maurickplein 1 ca. 1910. Bron: BHIC, FOTOVU.0203. Rechts: Maurickplein 1 ca. 1915. Bron: BHIC, FOTOVU.1157D.

Links: Maurickplein 1, 1988. Foto: W. van Leeuwen. Bron: BHIC, PNB001071842. Rechts: Maurickplein 1, 2022. Bron: gemeente Vught.

Situering en hoofdvorm

Het object is gelegen aan het huidige Maurickplein, van oudsher een belangrijk knooppunt en onderdeel van de oudste dorpskern van Vught. Het pand ligt in een hoek met het Maurickplein ten zuiden van het pand en de Taalstraat ten westen van het pand. Direct ten oosten is Maurickplein 3 gelegen, dat in hetzelfde jaar werd ontworpen en gebouwd in opdracht van de toenmalige burgemeester Loeff. Aan de westzijde gaat het Maurickplein over in het Marktveld, in het oosten komt het Maurickplein uit op de Grote Gent (naar het noorden) en de Boxtelseweg (naar het zuiden).

Het pand heeft een samengestelde hoofdvorm en plattegrond en is opgetrokken in neorenaissance stijl. De gevels zijn voorzien van een uitkragend trasraam met hardstenen waterlijst en zijn opgetrokken in schoon metselwerk, gemetseld in kruisverband met kalkhoudende knipvoeg en zijn voorzien van een gepleisterde plint. De gevels zijn geornamenteerd met onder andere natuurstenen spekbanden, hardstenen waterlijsten en lekdorpels en segmentbogen met natuurstenen aanzet- en sluitstenen en siermetselwerk. Alle vensters zijn bijvoorbeeld voorzien van hardstenen lekdorpels en bevinden zich onder een segmentboog met aanzet- en sluitstenen en siermetselwerk in de boogvelden. De samengestelde kap bestaat uit een combinatie van zadeldaken en een afgeknot schilddak. De dakschilden zijn gedekt met gesmoorde Tuille du Nord pannen. Het pand heeft een samengestelde hoofdvorm en kap omdat het zich naar twee zijden presenteert, zowel naar het Maurickplein als naar de Taalstraat. De kap is rondom aan de dakrand voorzien van een omtimmerde houten bakgoot op klossen. Ter hoogte van de topgevels betreft dit geen goot, maar enkel een overstek.

Het pand heeft sinds 1909 meerdere wijzigingen ondergaan, zoals het toevoegen van enkele dakkapellen aan de achterzijde, het toevoegen van een serre aan de achterzijde en enkele interne verbouwingen. Verder zijn de ramen op de begane grond gewijzigd naar ramen met een achttiende-eeuwse roedeverdeling, die op een foto uit 1954 al zichtbaar zijn. De ramen moeten dus in de periode 1909-1955 zijn gewijzigd. De pannen dakbedekking is vernieuwd. Het dak was oorspronkelijk

gedekt met natuursteenleien in Maasdekking, wat nu alleen nog op de dakkapel aan de voorzijde aanwezig is.

Beschrijving exterieur

Voorgevel

De voorgevel heeft aan de linkerkzijde een afgeschuinde hoek, op de verdieping tevens uitkragend, die zowel op de begane grond, als op de verdieping wordt afgesloten door een geprofileerde natuurstenen sluitsteen. De schuine hoek bevat op de begane grond een houten venster met later aangebracht 12-ruits raam.

Verder is de gevel verdeeld in een lijstgevel met licht uitspringende vensteras ter hoogte van de entree en een uitspringende topgevel rechts daarvan. De eerste twee vensterassen van de lijstgevel bestaan op de begane grond uit twee houten vensters met later aangebrachte 24-ruits ramen. Op de verdieping bevatten deze vensterassen een houten venster met een enkelruits raam onder een drieruits bovenlicht. De driedeling in de bovenlichten dateert uit de bouwtijd. De uitspringende vensteras met de entree is voorzien van een gemetselde trap van drie treden met hardstenen treden en aan één zijde voorzien van een smeedijzeren baluster met leuning. De entreepartij ligt verdiept in de gevel. De opening bevindt zich onder een segmentboog met natuurstenen aanzet- en sluitstenen en gemetselde pilasters met gestileerde natuurstenen kapitelen.

Het portaal heeft een vloer van zwarte tegels met een witte border. De gevels in het portaal zijn afgewerkt met een zwarte plint en een 'lambriserings' van groene, geglazuurde bakstenen, afgesloten door een lijst van witte geglazuurde steen. De deurpartij bestaat uit een zogenaamd 'melkmeisje'. De voordeur betreft een houten, rijk gedecoreerde paneeldeur met twee glas-in-lood ramen voorzien van diefijzers. De deur bevindt zich in een houten kozijn met profileringen en kapellen, hardstenen neuten en hardstenen dorpel. Aan weerszijden van de deur een zijlicht met glas-in-loodraam, voorzien van lekdorpen in groene geglazuurde baksteen. De gehele pui is voorzien van een bovenlicht met dezelfde driedeling en is bezet met glas-in-loodramen. Het plafond van het portaal is wit gestuukt en is voorzien van een lantaarn.

Boven de entree bevindt zich een venster met driedeling, bestaande uit twee smalle zijlichten en een centraal raam met twee keer de breedte van een zijlicht. De zijlichten hebben een enkelruits bovenlicht, het middelste raam heeft een tweeruits bovenlicht. De topgevel die het rechterdeel van de voorgevel beslaat, bevat op de begane grond twee houten vensters met later aangebrachte 24-ruits ramen. Op de verdieping bevat de gevel drie vensters: twee smalle vensters met enkelruits ramen enkelruits bovenlicht en daartussen een breder venster met enkelruits raam en drieruits bovenlicht. In de geveltop zet de driedeling zich voort. Hier betreft het een getrapte opzet met centraal een hoger, enkelruits venster met drieruits bovenlicht met aan weerszijden een smal enkelruits venster. De drie vensters delen één hardstenen lekdorpel. De smalle vensters bevinden zich onder een natuurstenen latei. Het middelste venster onder latei en segmentboog. Met uitzondering van de vensters in de geveltop en in de afgeschuinde linkerhoek, zijn alle vensters in de voorgevel voorzien van een markies. In het dakvlak bevindt zich een houten dakkapel onder afgeknot schilddak. Het dak en de wangen zijn met leien in Maasdekking afgewerkt.

Linkerzijgevel

De linkerzijgevel bestaat uit twee delen, een topgevel met wolfseind aan de linkerkzijde en een terugliggende lijstgevel rechts daarvan.

De topgevel is op de begane grond uitgebouwd met een vijfzijdige erker. De buitenste zijden van de erker bevatten een houten venster met 12-ruits raam. De daaropvolgende zijden bevatten een houten venster met 18-ruits raam en de rechte zijde bevat een houten kruiskozijn met vier 9-ruits ramen. Boven de erker is een balkon met een sobere smeedijzeren balustrade. Deze is later aangebracht ter vervanging van een vermoedelijk gemetselde of natuurstenen balustrade, zoals op oude foto's nog deels zichtbaar is. De huidige balustrade is vermoedelijk te dateren in de jaren '50 of '60 van de vorige eeuw. Het balkon is toegankelijk via een grote, houten pui met een verdeling van twee zijlichten met bovenlicht en centraal dubbele houten glasdeuren met drieruits bovenlicht. De

pui is voorzien van een markies. In de geveltop bevinden zich twee houten vensters met enkelruits raam en tweeruits bovenlicht onder gedeelde latei en segmentboog.

Achtergevel

Ter hoogte van de begane grond is de oorspronkelijke achtergevel vrijwel geheel aan het zicht onttrokken door de uitbreiding van de praktijkruimte in 1990. Alleen de meest rechter vensteras is nog zichtbaar en bevat een houten pui met vernieuwde dubbele deuren met elk een verdeling in 8 ruiten. De pui heeft een vierruits bovenlicht en bevindt zich onder anderhalfsteens strek met natuurstenen aanzet- en sluitstenen. Het terrein aan de achterzijde is waarschijnlijk later verhoogd, waardoor de op de blauwdruk getekende trap is verdwenen.

Op de verdieping bevat de gevel nog de oorspronkelijke gevelopeningen. Van links naar rechts betreft het een houten venster met enkelruits raam en enkelruits bovenlicht, een houten venster met enkelruits raam en drieruits bovenlicht, vervolgens een vermoedelijk enkelruits raam met enkelruits bovenlicht met daarboven twee kleine vensters met enkelruits valramen. Rechts daarvan bevindt zich een houten venster met driedeling in twee zijlichten en centraal raam. De enkelruitse zijlichten hebben een enkelruits bovenlicht. Het centrale enkelruits raam heeft een tweeruits bovenlicht. In de meest rechter vensteras is dateert het huidige venster op de verdieping waarschijnlijk van na de bouwtijd en bevat een driedeling met zijlichten en centraal raam en een vierruits bovenlicht. De vensters in de achtergevel zijn uitgevoerd met bakstenen lekdorpels. De twee kleine valramen bevinden zich onder een rollaag. De andere vensters bevinden zich onder segmentboog met natuurstenen aanzet- en sluitstenen en siermetselwerk in de boogvelden.

In het dakvlak bevinden zich drie dakkapellen. De middelste dakkapel heeft een aangekapt lessenaarsdak met gesmoorde Tuille du Nord pannen en bevat twee gekoppelde vensters met elk dubbele, naar binnen draaiende ramen. De andere twee dakkapellen bestaan elk uit vier vensters en hebben een plat dak. De vensters in de linker dakkapel bevatten eveneens dubbele draairamen. De rechter dakkapel bevat enkelruits ramen.

Serre

De praktijkuitbreiding uit de jaren '90 bestaat uit houten puien met een lage houten borstwering en een verdeling in enkelruits ramen met enkelruits bovenlichten. De serre wordt beëindigd door een houten overstek op klossen. In de rechterzijde van de serre bevindt zich tevens een houten toegangsdeur met glas.

Rechterzijgevel

De rechterzijgevel is door belendende bebouwing goeddeels aan het zicht onttrokken. De gevel is vrijwel volledig blind, op twee kleine vensters met vierruits ramen na. De vensters bevinden zich onder een segmentboog, bestaande uit een dubbele rollaag. Deze vensters dateren waarschijnlijk uit de bouwtijd. Verder bestaat de gevel op schoon metselwerk met natuurstenen speklagen. De gevel bevat een groot aantal smeedijzeren staafankers die de gevel met de achterliggende constructie verankeren. Door het dakvlak steekt een hoog opgaande gemetselde schoorsteen.

Beschrijving interieur

Het huidige interieur wordt hoofdzakelijk gekenmerkt door de functionele wijzigingen die voor de huidige kantoorfunctie zijn aangebracht. Het gaat dan om zaken zoals verlaagde (systeem)plafonds, nieuwe wand- en vloerafwerkingen. Achter deze moderne afwerkingen gaan waarschijnlijk nog meerdere oudere afwerkingen schuil. Te denken valt aan vloeren en monumentale stucplafonds. Daarnaast is nog een groot deel van de oorspronkelijke indeling van de plattegrond intact. Alleen aan de rechterzijde zijn meerdere wijzigingen aangebracht ten behoeve van de dokterspraktijk. Bij een eventuele verbouwing zal een bouwhistorisch onderzoek meer inzicht moeten verschaffen in de interieurwaarden.

Cultuurhistorische waardestelling

De cultuurhistorische waardestelling heeft betrekking op het woonhuis Maurickplein 1 te Vught.

Cultuurhistorische waarden

Het object is van cultuurhistorisch belang als bijzondere uitdrukking van de sociaaleconomische ontwikkeling van Vught in het begin van de twintigste eeuw. Daarnaast is het object van belang vanwege de historisch-ruimtelijke ontwikkeling van de locatie. Vóór de bouw van Maurickplein 1 (en 3) werd het Oude Klooster afgebroken en de grond door de gemeente voor ontwikkeling uitgegeven. Daarnaast heeft het object een bijzondere herinneringswaarde als woonhuis met dokterspraktijk van achtereenvolgend dokter P. Hillen en zijn zoon Felix Hillen.

Architectuur- en kunsthistorische waarden

Het object is van architectuurhistorisch belang vanwege de esthetische kwaliteiten van het ontwerp, vanwege het materiaalgebruik, detaillering en toegepaste ornamentiek. Vanwege de ligging op een hoek, presenteert het ontwerp zich naar twee zijden. De neorenaissancistische architectuur is tevens typerend voor de periode waarin het gebouwd is. Met betrekking tot het interieur is de indeling van de plattegrond, voor zover die nog oorspronkelijk is, van waarde. Historische interieurafwervingen gaan mogelijk nog schuil achter jongere afwerkingen.

Situationele en ensemblewaarden

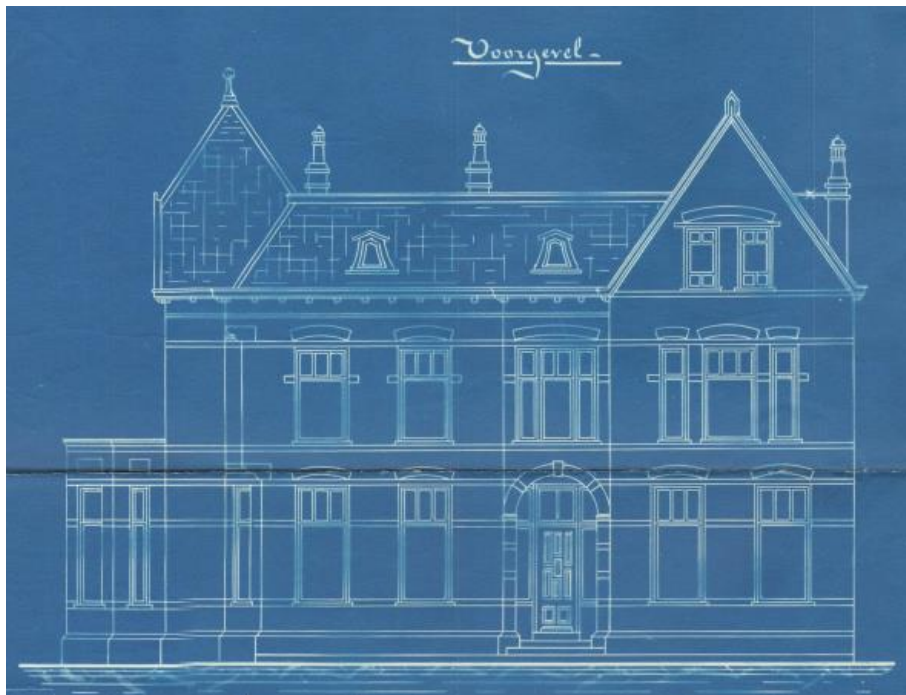
Het object is van belang vanwege de bijzondere, beeldbepalende betekenis van het object voor het aanzien van zijn directe omgeving. Maurickplein 1 en 3 vormen samen de gevelwand aan de noordzijde van het huidige Maurickplein. Derhalve vormen beide panden, die tevens in hetzelfde jaar gebouwd zijn, een stedenbouwkundig en architectuurhistorisch ensemble. Maurickplein 1 vormt een ensemble met het omringende smeedijzeren hekwerk. Daarnaast is het object van belang vanwege de hoogwaardige kwaliteit van de bebouwing in relatie tot de historische importantie van het Maurickplein.

Gaafheid en herkenbaarheid

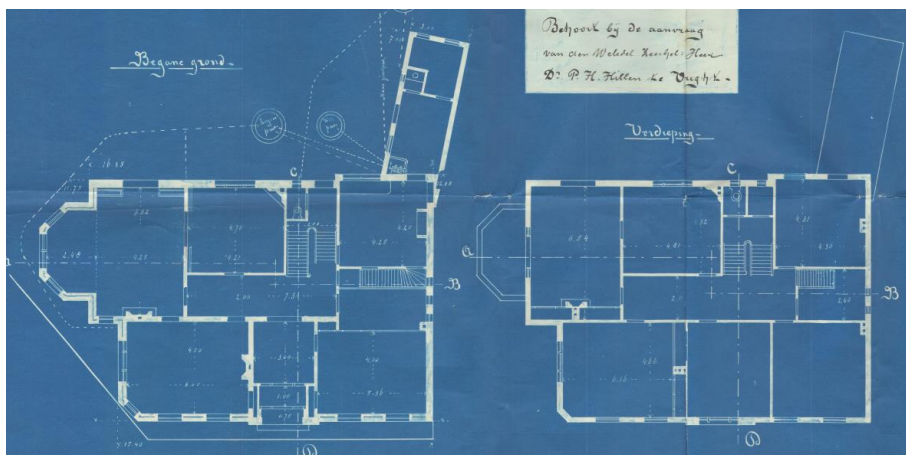
Het object is van waarde vanwege de herkenbaarheid als voornaam woonhuis. Het is daarnaast van belang vanwege de relatief hoge architectonische gaafheid van zowel het object in combinatie met de erfafscheiding. Alleen de aanpassingen aan de vensters en de uitbreiding aan de achterzijde hebben de architectonische gaafheid van het exterieur aangetast.

Zeldzaamheid

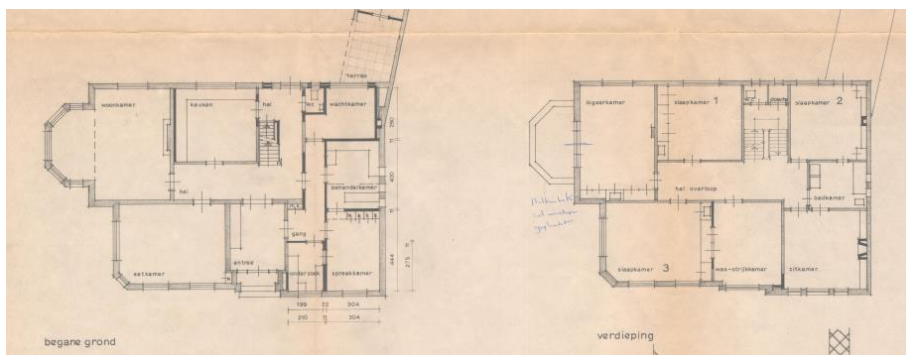
Het object heeft, binnen de context van het historische dorpscentrum van Vught, een absolute zeldzaamheidswaarde. Daarnaast is vanwege de cultuurhistorische, architectuurhistorische en situationele waarde in relatie tot de gaafheid en herkenbaarheid sprake van relatieve zeldzaamheid op lokaal niveau.

Blauwdruk van de ontwerptekening (voorgevel), 1909.
Bron: Brabants Historisch Informatie Centrum.

Blauwdruk van de ontwerptekening met plattegronden, 1909.
Bron: Brabants Historisch Informatie Centrum.

Ontwerptekening met plattegronden, 1968. Bron:
Bron: Brabants Historisch Informatie Centrum.

Vorgevel.

Rechterzijgevel.

Linkerzijgevel.

Entreeportaal.

Achtergevel.

Interieur van de voorkamer geeft een indruk van de hele interieurafwerking.